

A Pécsi Ítéltábla a dr. Hirschl Erna Linda ügyvéd (fél címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a Kaposvári 5. Számú Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Rátkai Ferenc ügyvéd, fél címe) által képviselt **I.rendű alperes neve** (címe) I. rendű és a **II.rendű alperes neve** (címe) II. rendű alperes ellen személyiségi jogok megsértésével kapcsolatos igények érvényesítése iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2018. június 8. napján kelt 14.P.21.062/2017/18. számú ítéletével szemben a felperes által 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és kötelezi az alpereseket, hogy a **Sz H** című közéleti lap következő számában saját költségükön az alábbi nyilatkozattal adjanak elégtételt a felperesnek:

A **Sz E E** a „**Sz H**” című közéleti lap 2014. augusztusi számában I.rendű alperes neve aláírásával megjelent „...” című cikkben valótlanul állította, hogy felperes neve a nevét viselő ügyvédi irodának adott megbízásokat megszavazta.

Az alpereseket a további jogsértéstől eltiltja.

Az alpereseket terhelő marasztalás összegét 400.000 (négy százezer) forintra, és ennek az összegnek 2014. szeptember 1. napjától a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatára felemeli.

Mellőzi a felperesnek elsőfokú perköltségben való marasztalását, és kötelezi az alpereseket, hogy tizenöt napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 60.000 (hatvanezer) forint elsőfokú perköltséget.

Mellőzi a felperesnek le nem rótt kereseti eljárási illetékben való marasztalását, és az alperesek által az államnak - egyetemleges kötelezettséggel - fizetendő kereseti eljárási illeték összegét 36.000 (harminchatezer) forintra felemeli.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy tizenöt napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 27.000 (huszonhétézer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - a felperes 20.000 (húszezer) forint, az alperesek mint egyetemleges kötelezettek 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes - 2010. és 2014. évek között **Sz** város alpolgármestere, jelenleg is a **S** Ügyvédi Iroda tagja - 2014. évben a polgármesteri tisztségért indult az önkormányzati választásokon. Az I. rendű alperes a II. rendű alperes civil szervezet tagja, egyben felelős szerkesztője a II. rendű alperes által kiadott „**Sz H**” című lapnak. A lap ingyenes, 2014. évben közel 4.000 háztartásba juttatták el, és abban az I. rendű alperes is rendszeresen publikált.

Sz Város Önkormányzatának 2011. július 15. napján megtartott képviselő-testületi ülésén a tizenkét képviselőből hét fő vett részt az „...” című pályázathoz kapcsolódó „projektmenedzsment szervezet működését segítő könyvvizsgálói és jogi tanácsadó szervezet beszerzési eljárásokban” elnevezésű beszerzési eljárással összefüggő szavazáson. A felperes szintén jelen volt az ülésen, de érintettsége miatt nem szavazott. A képviselő-testület öt igen és egy tartózkodó szavazat mellett elfogadta a 169/2011. (VII. 15.) Kt. számú határozatot, amelynek b) pontja szerint az eljárás nyertese a **S** Ügyvédi Iroda lett.

2014 augusztusában a **Sz H** V. évfolyam 5. számában az I. rendű alperes aláírásával megjelent a „...” című cikk - egyebek mellett - az alábbiakat tartalmazta: Egyik doktorunk, aki - elárulom, hogy nem orvos, négy évig lelkesen megszavazott mindent **K J**nak, aztán hirtelen úgy gondolta, hogy nem ért egyet önmagával, keres magának másik támogatót, aztán uccu neki! Polgármester kívánná lenne. Teljesen bizalomgerjesztő magatartás, mint ahogy az is, hogy rokoni kapcsolatai miatt a nyári közétkeztetést a város négy éven keresztül véletlenül elfelejtette megpályáztatni, arról nem is beszélve, hogy a doktor nevét viselő ügyvédi irodának adott megbízásokat is lelkesen megszavazta, tehát volt olyan időszak, amikor képes volt polgármesterével éppen úgy egyetérteni, mint önmagával."

A cikk megjelenését követően a felperes rágalalmazás vétsége miatt feljelentést tett. Arra hivatkozott, hogy a cikk írója azzal a megfogalmazással, miszerint a nevét viselő ügyvédi irodának adott megbízásokat lelkesen megszavazta, a becsülete csorbítására alkalmas valótlan tény állított. A **Szi** Járási Ügyészség B.812/2014/14. számú határozatával az I. rendű alperessel szemben indult büntetőügyben a nyomozást megszüntette, egyúttal az I. rendű alperest megrovásban részesítette. Határozatának indokolása szerint a cselekmény nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalalmazás vétsége megalapozott gyanújának megállapítására alkalmas, az I. rendű alperes ténybeli beismerő vallomást is tett, azonban a cselekmény az elbírálás idején már olyan csekély fokban volt veszélyes a társadalomra, hogy a legenyhébb büntetés kiszabása, vagy intézkedés alkalmazása is sürgősen szükséges.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek megsértették a jóhírnévhez és a becsülethez fűződő személyiségi jogát annak a valótlan ténynek az állításával, illetve híresztelésével, hogy képviselőként a nevét viselő ügyvédi irodának adott megbízásokat megszavazta. Kérte az alpereseknek a további jogsértéstől való eltiltását, elégtételadásként a **Sz H** című lapban nyilatkozat közzétételére kötelezését, és egyetemlegesen 1.000.000 forint sérelemdíj és annak a jogsértés megtörténtétől számított késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kötelezését. Előadta, hogy az alperesek a becsület csorbítására alkalmas olyan tény állítottak, amelynek semmilyen ténybeli alapja nincs, az önkormányzat üléséről készült jegyzőkönyvből ugyanis egyértelműen megállapítható, hogy a szavazás előtt érintettségét bejelentette, a szavazásban nem vett részt. A cikk alapján személye kétséget kizáróan felismerhető és beazonosítható volt,

megjelenését követően családtagjai, ismerősei és ügyfelei is jelezték felháborodásukat. A cikkben foglalt valótlan kijelentés a szavazók nagy részét befolyásolta, ügyfélkörében is csökkenést eredményezett, ezáltal számára kárt okozott, magának és gyermekeinek súlyos pszichés terhet jelentett.

Az alperesek ellenkéremükben a kereset elutasítását kérték. Állították, hogy a felperesről valótlan tényt nem híreszteltek, és az állított jogsérelem miatt az ügyészség a legenyhébb büntetés kiszabását is szükségtelennek találta. Vitatták, hogy a felperes személye beazonosítható lenne, és a cikk terjedelméhez képest elenyészőnek minősítették a sérelmezett tartalmat.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek a **Sz H** című közéleti havilap 2014. augusztusban megjelent „...” című cikk 4. bekezdésének azon valótlan tényállításával, hogy a felperes a nevét viselő ügyvédi irodának adott megbízásokat is lelkesen megszavazta megsértették a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 150.000 forint sérelemdíjat, ennek 2014. szeptember 1. napjától járó késedelmi kamatát, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és rendelkezett az elsőfokú eljárás költségeinek viseléséről.

Határozatának indokolása szerint a felperes személye a cikkben beazonosítható volt, a sérelmezett kifejezés tényállítás, amely objektíve valótlan. A cikk szerint a felperes tevőleges magatartásával járult hozzá az ügyvédi iroda számára előnyt jelentő megbízások megszavazásához, míg a valóság az, hogy a felperes a szavazásnál ugyan jelen volt, de a szavazásban nem vett részt. A közölt valótlan tényállítás alkalmas a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, ezért a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogának sérelme megállapítható. Az a körülmény azonban, hogy az I. rendű alperes megvalósította a rágalalmazás vétségének törvényi tényállási elemeit, nem jelenti egyúttal a felperes becsületének megsértését is. A cikk nem volt indokolatlanul bántó, vagy megalázó, nem lépte át azt határt, amelyet a felperesnek mint közéleti szereplőnek túrníe kell, ezért a becsületsértés megállapítására nem látott lehetőséget. Szükségtelennek találta az alpereseknek a további jogsértéstől való eltiltását is, mert álláspontja szerint e szankció sértené a közéleti szereplők közéleti tevékenységének megismerhetőségéhez és arról való véleményalkotáshoz fűződő alapvető jogokat. Nem találta alaposnak az elégtételadásra kötelezést a jogsértés elkövetése és a keresetindítás között eltelt relatíve hosszú időre, valamint arra is figyelemmel, hogy a felperes sajtó-helyreigazítási igénnyel nem élt, a jogsértés felelevenítése pedig egyik fél érdekét sem szolgálná, és a jogalkotó szándékával is ellentétes lenne. A jogsértés egyszeri jellegére, csekélyebb súlyára, a felróhatóság mértékére, valamint a jogsértésnek a tanúvallomások szerint a felperesre és a környezetére gyakorolt hatására tekintettel 150.000 forintban állapította meg az alperesek által egyetemlegesen fizetendő sérelemdíj összegét, és az alpereseket a jogsértés napjától kötelezte késedelmi kamat megfizetésére.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, annak részbeni megváltoztatása, és az alpereseknek a további jogsértéstől való eltiltására, megfelelő elégtétel adásra kötelezése, valamint a sérelemdíj összegének 1.000.000 forintra történő felemelése érdekében. Fellebbezésében előre bocsátotta, hogy a cikk öncélú, túlzó és provokatív, őt hivatali visszaélés bűncselekményének elkövetésével vádolta, ezáltal becsületét is csorbította. A város lényegében összes lakosához eljuttatott, bűncselekmény elkövetésére utaló cikk az elsőfokú ítéletben kifejtettek szemben bántó, megalázó, amelyet közszereplő politikusként sem köteles eltűrni.

Hangsúlyozta, hogy a kereset nem általában a véleménynyilvánítástól vagy a nyilatkozattételtől való eltiltásra vonatkozott, hanem az alpereseknek a további jogsértésről való eltiltására irányult,

amelynek teljesítését indokolatlanul tagadta meg az elsőfokú bíróság. Tévesnek találta az elsőfokú bíróságnak az elégtételadásra irányuló kereseti kérelmet elutasító döntését is. Az alperesek súlyos jogsértést követtek el a sérelmére, az Sz város lakosságának jelentős része előtt ismertté vált, ezért megalapozottan igényelte, hogy ugyanolyan formában és nagy nyilvánosság előtt adjanak számára elégtételt. Hangsúlyozta, hogy maga választhatja meg a jogsérelem orvoslásának módját, ezért az a körülmény, hogy sajtó-helyreigazítási igénnyel nem lépett fel, nem jelentheti az elégtétel adás iránti igényének kizártságát. A jogalkotó szándéka az ügy rendezése, nem pedig annak elhallgatása, a történetek felelevenítése pedig érdekeivel nem ellentétes. Az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összegét az ügy körülményeire, a jogsértés súlyára és kihatásaira figyelemmel nem találta alkalmasnak a sérelem kompenzálására.

Az alperesek ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság által túlnyomó részben helyesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság részben a fellebbezési tárgyalás, részben az elsőfokú eljárás adatai alapján az alábbiakkal egészíti ki:

A perbeli cikket az I. rendű alperes a II. rendű alperessel kötött megbízási szerződés alapján alapján írta.

A Sz H című időszakos lap kiadója jelenleg a

Az így kiegészített tényállásra is figyelemmel a másodfokú bíróság csak részben értett egyet az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel:

A felek nem támadták fellebbezéssel az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését, amelyben megállapította az alperesek terhére a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogának megsértését.

A felperes fellebbezése a becsülethez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítására nem irányult, annak ellenére, hogy a rágalmozás törvényi tényállásának büntetőjogi jellegű értelmezéséből kiindulva fellebbezési érvelése kitért annak megvalósítására is, illetve sérelmezte az elsőfokú ítélet indokolásában foglalt azt a következtetést, miszerint a cikk hangvétele, gúnyos stílusa nem volt indokolatlanul bántó, lealázó. Kétségtelen, hogy a személyiségi jogi perek elbírálásánál is irányadó PK 12. számú állásfoglalás szerint a sajtóközlemény egészének vizsgálata nem mellőzhető, ez a vizsgálat azonban kifejezetten annak megállapítására szolgál, hogy a sajtóközlemény a kifogásolt részében a valóságot meghamisítja-e, vagy hamis színben tünteti-e fel, és ezáltal sérti-e a személyiségi jogokat. A per tárgyát nem érintő tényállítások, véleménynyilvánításnak minősülő kijelentések, vagy az egész cikk hangvételének, kifejezőmódjának ezen túlmutató vizsgálatára és értékelésére nem kerülhet sor, ezért az ezzel kapcsolatos megállapításokat a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokolásából mellőzi.

Arra is helyesen utalt fellebbezésében a felperes, hogy a kereset kizárólag a jogsértéstől, tehát nem általában a véleménynyilvánítástól vagy nyilatkozattételtől való eltiltásra irányult. Az elsőfokú bíróságnak az az ítéleti indokolása, amely a véleménynyilvánítás szabadságára hivatkozással utasította el a felperesnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti, felróhatóságtól független szankció alkalmazására irányuló kereseti kérelmét, téves érvelésen alapul, ezért a másodfokú bíróság az alpereseket a további jogsértéstől eltiltotta (Kúria Pfv.IV.22.098/2016/6. szám).

Alaposnak találta a másodfokú bíróság a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti, a megfelelő elégtételadásra kötelezés iránti kereseti kérelmet is. Ez a szankció az egyébként reparálhatatlan személyiségi jogsértés esetén döntő mozzanat, mert azzal, hogy a jogsértőnek megfelelő módon elégtételt kell nyújtania, lényegében a megsértett személy társadalmi reputációjának helyreállítása történik. Az elégtételadás keretében a sérelmet szenvedett személy erkölcsi jóvátételt, általában olyan tartalmú nyilatkozat közzétételét követelheti, amely a jogsértés megtörténtét tudatosítja azzal a személyi körrel, amely előtt őt sérelem érte (Kúria Pfv.IV.20.832/2011/3.).

A felperes személyét sértő kijelentésről Sz város lakóinak jelentős része tudomást szerzett az ingyenesen hozzáférhető és mintegy 4.000 háztartásba közvetlenül eljuttatott sajtótermék révén. A felperes az ötéves elévülési időn belül ezért jogszerűen igényelte a hasonlóan széles körben történő elégtételadást, amelynek az alperesek az ítélet rendelkező részében foglalt nyilatkozat megjelentetésével kötelesek eleget tenni. Nincs jelentősége a szankció alkalmazása szempontjából, hogy a felperes a sajtó-helyreigazítás lehetőségével nem élt, ugyanis a fellebbezésben helyesen idézett bírói gyakorlat szerint (BDT2016.3519.) a jogaiban sértett fél maga döntheti el, hogy személyiségi jogi perben vagy a sajtó-helyreigazításra vonatkozó speciális eljárásban kíván-e a jogsértő személlyel szemben fellépni. Miután a Sz H című lap kiadója jelenleg már nem a II. rendű alperes, a másodfokú bíróság arról is rendelkezett, hogy az elégtétel adás iránti kötelezettségüknek az alperesek saját költségükön kötelesek eleget tenni. Sajnálkozás, megbánás, mint szubjektív tudattartalom ítélettel nem kényszeríthető ki, ezért az alperesek bocsánatkérésre kötelezésére a másodfokú bíróság nem látott lehetőséget.

A Ptk. 2:52.§ (3) bekezdése szerinti szempontokat szem előtt tartva és értékelve az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összegét sem találta megfelelőnek a másodfokú bíróság. A sérelmezett kijelentés, miszerint az önkormányzati képviselő felperes ezt a pozícióját kihasználva anyagi haszonnal járó megbízást szavazott meg saját ügyvédi irodája számára a társadalmi megítélését súlyosan negatív irányba befolyásoló megállapítás. Nyilvánvaló, hogy sem a választási eredmény mikénti alakulására, sem pedig az ügyvédi iroda tevékenységére való kihatása nem állapítható meg, de szükségtelen is, miután a kijelentésből fakadó hátrányok, amelyek a felperest közszereplőként, politikusként, illetve ügyvédként érték, már a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény alkalmazása során is köztudomású tényként megállapíthatóak voltak, a Ptk. 2:52.§ (2) bekezdése pedig a hátrány bizonyítását a sérelemdíj megállapításához nem kívánja meg.

A sérelemdíjban való marasztalás lehetőségét biztosító törvényi rendelkezés céljának az a jogalkalmazás felel meg, amely a jogsértő személyt olyan összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezi, amely alkalmas a sérelem kompenzálására, illetve a jogsértéstől visszatartó preventív hatás kifejtésére. A másodfokú bíróság ezért a jogsértés időpontjában kialakult ár- és értékviszonyok alapján, a más hasonló ügyekben követett bírói gyakorlatot is szem előtt tartva (Fővárosi Ítéletábra 2.Pf.20.481/2015/6/II., Kúria Pfv.IV.22.098/2016/6.) összesen 400.000 forintot és annak késedelmi kamatát találta alkalmasnak a sérelemdíj részben kompenzációs, kisebb részben magánjogi büntetés funkciójának érvényre juttatásához. A sérelemdíj megfizetésére az alperesek a Ptk. 6:542.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított egyetemleges kötelezettséggel kötelesek.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - a fentiek szerint részben megváltoztatta, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes keresete a jogsértés megállapítása, a jogsértéstől való eltiltás és az elégtételadás tekintetében alapos volt, továbbá a sérelemdíj iránti igény nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, ezért a másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú perköltségben való marasztalását, és az 1952. évi Pp. 81.§ (2) bekezdése alapján, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2.§ (1) bekezdés *a)* pontjára figyelemmel az alpereseket kötelezte az elsőfokú perköltség megfizetésére. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62.§ (2) bekezdése alapján ugyancsak mellőzte a felperes illetékfizetésre kötelezését, míg az alperesek egyetemleges illetékfizetési kötelezettségének mértékét pervesztességükkel arányosan 36.000 forintra felemelte az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a személyes költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13.§ (2) bekezdése alapján.

A másodfokú eljárásban a felperes pernyertes lett 600.000 forint (a meg nem határozható pertárgyérték), míg pervesztes lett 250.000 forint (a sérelemdíj iránti igényének különbözeti perértéke) vonatkozásában, ezért az 1952. évi Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján a felperesnek a csatolt díjmegállapodásban kikötött 50.000 forint 70%-a, azaz 35.000 forint jár az IM rendelet 2.§ (1) bekezdés *a)* pontja értelmében, ugyanakkor bruttó 8.000 forintot fizetni tartozik az alpereseknek mint együttes jogosultaknak az IM rendelet 3.§ (2) bekezdés *a)* pontja és (5) bekezdése szerint, így összességében az alperesek kötelesek megfizetni egyetemlegesen 27.000 forint másodfokú perköltséget a felperesnek. Az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kmr. 13.§ (2) bekezdése alapján a felperes 20.000 forint, az alperesek - egyetemleges kötelezettséggel - 48.000 forint feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére kötelesek.

Pécs, 2018. november 15.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró